

OB JUBILEJU ALENKE GLAZER

V mesecu marcu je praznovala šestdesetletnico življenja višja predavateljica na Pedagoški fakulteti v Mariboru Alenka Glazer, pedagoginja, literarna zgodovinarica in pesnica. Jubilatka sodi med vidnejše slovenske sloveniste, kot strokovnjakinja za mladinsko književnost pa je ena naših najuglednejših tovrstnih raziskovalk.

Alenka Glazer je morala s svojimi starši že kot dijakinja prehoditi trpko pot izseljenstva. Življenje v pregnanstvu jo je zgodaj vzelo v svojo neizprosno trdo šolo in ni ne njej ne njenim staršem prizanašalo s hudimi preizkušnjami. Ob izredno delavnem, vestnem očetu in skrbni materi, ki sta ji bila dragocena učitelja, se je v pregnanstvu kljub vsem težavam šolala in 1944 v Kragujevcu tudi maturirala.

Po vrnitvi iz Srbije se je odločila za študij slovenske in srbohrvatske književnosti, slovenske zgodovinske slovnice in ruskega jezika. Privlačevala pa jo je tudi umetnostna zgodovina, s katero se je precej ukvarjala.

Leta 1950 je diplomirala, nato jo je pot vodila na nižjo gimnazijo v Ruše, od tod pa na klasično in kasneje na I. gimnazijo v Mariboru.

Že leta 1960 je začela honorarno predavati na ločenem oddelku Pedagoške akademije Ljubljana v Mariboru, dve leti kasneje pa je bila izvoljena za redno profesorico višje šole.

Področje njenih predavanj je postala novejša slovenska, nato še mladinska književnost. Novim dolžnostim se je posvetila z vso ljubeznijo do literature in do predavateljskega poklica: tudi kot višješolska pedagoška delavka je vsa taka kot v svoji siceršnji človeški drži: vztrajna in dosledna (sama pravi: »pohorsko trmasta«), praviloma pretankovestna, zato tudi temeljita, četudi je treba zaradi tega včasih plačati oderuško ceho skromno odmerjenemu času. Te njene človeške in predavateljske lastnosti niso vedno povsem po meri mlade generacije, katere dobršen del se je po zgledu starejših nalezl precejšnje površnosti. Vendar še tako kritično razpoložen študent prizna, da so njena predavanja zgledno redna, urejena in zaradi velike izžrpnosti za študenta težko nadomestljiva.

Koliko težaškega dela je morala Alenka Glazer opraviti na mariborski pedagoški akademiji, naj pove podatek, da je bila kljub malodane srednješolsko visoki višješolski obveznosti kot predavateljica novejše slovenske književnosti in mladinske književnosti vsa leta izključno sama, brez asistenta ali stažista. To pa je pomenilo pri dveh seminarskih skupinah po 20–25 študentov na predmetnem področju in ob trikrat tolikšnem ali še višjem številu na razrednem pouku kupe seminarskih in dobršen del diplomskih nalog. In če je seminarsko delo tako zahtevalo, ji ni bilo težko prebedeti noč in pregledati oddane interpretacije.

Ob tako izčrpavajoči zaposlenosti pa se ni zmikala mnogim drugim dolžnostim, kot so predstojništvo oddelka za slovanske jezike, članstvo v odborih in komisijah, skrb za razvoj knjižnice na ustanovi in podobno. Vedno je našla čas in moči za številne študente ob delu (zelo številne vsaj do leta 1975), za občasne lektorate pri naših Porabcih na Visoki učiteljski šoli v Szombathelyu, predavanja v Slavističnem društvu, za sodelovanje z Zavedom za šolstvo in Društvom slovenskih pisateljev ter za pomoč kulturnikom v domačem kraju.

Že dolga leta je zvesta članica upravnega odbora Slovenske maticе, programskega sveta za književnost pri Raziskovalni skupnosti Slovenije, sodelovala pa je tudi v raznih drugih republiških telesih, kot je Izobraževalna skupnost, in drugod. Opazen je njen delež pri Slavističnem društvu v Mariboru, kjer je aktivna kot odbornica in predavateljica. In končno: težko je oceniti vsa njena prizadevanja za dvig in razvoj raziskovalnega dela na Pedagoški akademiji, predvsem na katedri za slovenski jezik. Čeprav so bili uspehi spričo višješolskih delovnih obveznosti na tem področju doslej skromnejši, pa so bile njene spodbude za nadaljnje raziskovalno delo izredno pomembne.

Ob zahtevnem pedagoškem delu se je jubilanтка že v srednji šoli posvečala literarno-zgodovinskim vprašanjem in kritiki. Njena bibliografija je spričo okoliščin, v katerih je delala, obsežna, široka, morda nekoliko preheterogena. Napisala je krepko prek sto raznih poročil, ocen, bibliografskih zapisov, spremnih besed, esejev, biografij, strokovnih in znanstvenih člankov, literarnozgodovinskih prikazov in drugih sestavkov. Leta 1968 je izdala zbirko pesmi *Ujma*, 1977 pa še eno zbirko lirike *Branike*. Ob vnukih ji je nastala zbirka otroške poezije *Žigažaga* (1980). Prevedla je Dostojevskega *Bedne ljudi* (1954) in Otta Ludwiga *Med nebom in zemljo* (1958).

Čeprav se je šolala pri pretežno pozitivistično usmerjenih raziskovalcih (Kidrič, Boršnikova, Ocvirk), je njena raziskovalna usmeritev mnogo širša, saj ni zaobšla koristnih spodbud formalistične, fenomenološke in strukturalistične šole ter drugih novejših smeri in metod literarnozgodovinskega in slogovnega raziskovanja. Raziskovalka se sicer precej posveča razboru socialnih sestavin znotraj in zunaj umetnostnega besedila, vendar je njena raziskovalna usmeritev razvidna predvsem iz analiz na ravni idejnovsebinskih, etičnih in estetskih prvin dela.

S posebno naklonjenostjo se je Alenka Glazer posvečala Župančičevi liriki in v zvezi z njo objavila nekaj vidnejših razprav in člankov: *Sovre in Župančič*, SR 1969, *Ob peti knjigi Župančičevega zbranega dela*, SR 1971, *Simbolistične sestavine v Župančičevi zgodnji liriki*, Obdobja 4, 1983.

Župančič ji je zlasti pri srcu kot mladinski pesnik. O njegovi otroški poeziji je mnogo predavala in pisala. Izbora Župančičeve otroške poezije z naslovom *Kanglica in Mehurčki*, ki ju je uredila, sta med najbolj branih otroškimi zbirkami in se ponašata s številnimi ponatisi. Spremne besede je pisala tudi k Bevkovim delom (*Luček in njegov škorc*, *Pes-tema*).

Njeno raziskovalno delo, posvečeno mladinski književnosti, pokriva dokaj široko področje. Študija o naši mladinski književnosti, ki teže že več let, zahteva od nje kot nosilke raziskave in edine izvajalke mnogo potrpežljivega dela. Pri tem sta ji v veliko pomoč temeljit samostojni študij in strokovno izpopolnjevanje v Münchnu.

O mladinski književnosti je največ pisala v reviji *Otrok* in knjiga. Nekaj opaznejših člankov: *Vprašanje periodizacije slovenske mladinske književnosti* (1979), *Župančičeva Kanglica* (1976), *Slikanice v Pionirskem listu s tematiko NOB* (1975), *K vrednotenju mladinske književnosti* (1975). Zelo zanimiva je razprava o F. Milčinskega pravljici *Zakleti grad*; žal je izšla v Zborniku PA (1970), ki je manj dostopen.

Od mnogih drugih člankov velja omeniti zlasti *Avtobiografske osnove v Cankarjevem delu*, *Dialogi 1976*, *Franc Berneker*, *Odsevanja 1980*, *Anton Tanc-Čulkovski: Glasovi iz teme*, Obdobja 5, 1984, *Čas in prostor v poeziji Janka Glazerja*, 1981. Zlasti razprava o kiparju F. Bernekerju bi po svoji tehtnosti zaslužila ne le vidnejšo objavo, ampak tudi nadaljnjo monografsko obdelavo.

Mladinski književnosti in drugim področjem literarnega ustvarjanja je Alenka Glazer posvetila tudi vrsto predavanj v Slavističnem društvu, na slavističnih zborovanjih, seminarjih slovenskega jezika, literature in kulture, pisateljskih srečanjih, dalje na Župančičevem simpoziju, na mednarodnem slavističnem kongresu v Zagrebu in drugod. Kot strokovnjakinjo so jo vabili predavat tudi na Tržaško in v Szombathely na Madžarskem.

Ob teoretičnem delu, posvečenem mladinski književnosti, ne gre spregledati njene zbirke otroških pesmi *Žigažaga*, radoživih verzov, ki so nastali ob vnuku in vnukinji in so skoraj neopazno prišli na naš knjižni trg.

Spremljanje sodobne književne ustvarjalnosti se odsvita v več knjižnih ocenah. Zlasti je spremljala leposlovno delo Nade Gaborovič in Zlate Vokač-Medic. Ocene, ki jih je objavljala predvsem v *Dialogih*, večkrat preraščajo okvir gole ocene in odkrivajo širše razsežnosti dela.

Od uredniškega dela naj omenim pomembno urednikovanje pri *Otroku* in knjigi in sodelovanje pri skoraj 900 strani obsegajočem Ruškem zborniku; tega je tudi lektorirala; to je bilo gotovo težaško delo, kakršnega (in ne le tega) ne bo omenila nobena njena bibliografija in vemo zanj le bližnji sodelavci.

Ta kratki prelet dela prof. Alenke Glazer ne more zajeti vsega njenega raznolikega dela, kljub temu pa, menim, dovolj zgovorno priča o pedagoginji in znanstvenici, ki se je s svojim vestnim, vztrajnim in vseskozi človeško poštenim, že kar tankovestnim delom trajno zapisala v kulturno zgodovino mesta ob Dravi in v anale povojne slovenistične ustvarjalnosti.

Janko Čar
Pedagoška fakulteta v Mariboru

Metodične izkušnje

DROBNI NASVETI ZA PRIPRAVO EKSURZIJE

K trem sestavkom,* ki so izšli pred leti v *Jeziku* in slovstvu in so z metodičnimi nasveti in konkretnimi primeri še danes dober pripomoček slavistom pri pripravljanju ekskurzije, dodajmo še nekaj praktičnih napotkov.

Pri sestavljanju okvirnega načrta za ekskurzije se skušajmo povezati z aktivni drugih predmetov, da bi v štirih letih zajeli različna področja Slovenije, da se ta ne bi ponavljala in da bi na izletu smotno povezali različne stroke, vsekakor pa literaturo, zgodovino, umetnostno zgodovino, morda tudi geografijo.

Vodi naj nas načelo od bližnjega k daljnemu. To še zlasti velja za osnovne šole. Bližnja okolica je dostopna z rednimi lokalnimi avtobusi ali z vlakom. Take ekskurzije so lahko tudi poldnevne ali celo nekajurne. Posebno tam, kjer prihajajo v 1. letnik srednje šole učenci iz raznih krajev Slovenije, je v začetku šolskega leta prav primeren informativen kulturno-zgodovinski pohod po mestu.

* Joža Mahnič: *Naše ekskurzije*, 1955/56, str. 21–24; Berta Golob: *Poučni izleti*, 1969/70, str. 144–145; Magda Juvan: *Ekskurzija – možnost popestritve pouka slovenščine*, 1979/80, str. 222–223.